Ч. 262. Львів, Неділя дня 21 падолиста (3 грудня) 1899. Річник III.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:

в Австри:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . 3 р. ав.
на місяць . . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . 20 рублів або 40 франків
на пів року . . 10 рублів або 20 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о год. 6-ій пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 9 **ул. Коперника (Ліндого ч. 9.)** Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в »Надісланім« 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

До відомости польских лїбералів.

»Słowo Polskie« з 29-го падолиста принесло в ранїшнім виданю про хід нарад парляментарної комісиї правиці таку вість: »Комісия стрінулась з трудностями не лише із сторони Чехів, але також із сторони Словенців і Русинів. Послїдні поставили вязанку постулятів, жадаючи між иньшими видачи язикового закона для оборони національних меньшостий, причім грозили виступленєм з правиці«.

Позаяк наради парл. комісиї були довірочні, то ми не хотїли згадувати про хід сих нарад, про поодиноких бесїдників і їх внесеня. Ми вдоволили ся сказати про результат сих нарад, іменно про те, що комісия рішила вибрати субкомітет для вистилїзованя внесеня Пацака (о рівноправности всїх народів австрийских) і принятя до відомости внесень поодиноких клюбів правиці. Позаяк однакож, »Słowo Polskie« добачило конечність сказати в згаданім числї з 29-го падолиста, будьто »Русинам дано (?) остру відправу і заявлено їм, що комісия не думає з ними дальше пересправляти яко з такими, що їй прикладають револьвер до грудий«, — то мусимо зрадити тайну нарад парляментарної комісиї і сказати слїдуюче:

В комісиї поставили два делеґати »Союза« (Барвіньский і Повше) формальне запитанє до поодиноких клюбів правиці, чи ті клюби наміряють тепер взяти ся за переведенє проґрами правиці, с. є. за переведенє рівноправности всїх австрийских народів і чи в слїд за сим комісия схоче взяти ся за вироблене закона язикового для всїх коронних країв Австриї або бодай закона о обороні національних меньшостий? Члени парляментарної комісиї, говорячи per longum et latum, не відповіли зразу на се питанє делеґатів »Союза«. Се мовчанє було і причиною, що на пополудневім засїданю комісиї пос. Вахнянин вдруге запитав комісию в згаданій справі і зажадав точної відповіди. На се питанє відповів презес комісиї дуже нервовим рухом і загрозою, що він виступить з правиці, а пос. ґр. Дідушицкий замітив, що тепер не пора брати внесенє »Союза« під дискусию.

Делеґати »Союза« приняли сї дві відповіди польских послів з повним спокоєм до відомости і намірили сейчас скликати повне засїданє членів »Союза«, щоби єму здати справу з відповідий послів Яворского і Дідушицкого. По хвили змінилась однакож ситуация. Пос. Дідушицкий заявив прилюдно, що він зовсїм не противний уложеню язикового закона для всїх австрийских народів, та що слївце »тепер« він розумів лише так, що на тім засїданю комісиї годї братись за уложенє національного закона. На се заявили посли Енґель, ґр. Пальфі, ґр. Шварценберґ, др. Пляжек і Пацак, що они готові взяти ся за вироблене язикового закона для всїх австрийских народів. Бар. Діпавлї заручив також специяльно пос. Вахнянинови, що він від давна змагає до уложеня язикового закона для всїх народів Австриї, а по другій річи пос. Вахнянина в тій справі і по другім катеґоричнім запитаню комісиї, рішила комісия на внесенє пос. Мілєвского, піддержане пос. Лупулом і другими членами комісиї, вибрати субкомітет, зложений з 7 членів, котрий над сим питанєм мав би застановитись і прийти перед комісию з позитивним внесенєм що-до потреби управильненя язикового питаня в цїлій Австриї.

Се фактичний хід розправ парляментарної комісиї, що була зібрана 28. падолиста. Не ставили проте Русини »вязанки постулятів« і не довелась їм із сторони комісиї »нїяка остра відправа«, анї не заявила комісия, що »не думає з Русинами дальше пересправляти«. Противно, комісия цїла згодилась на переведенє своєї проґрами.

Розуміє ся, що »Союз« буде нетерпеливо вижидати ухвали субкомітету і від єго ухвали зробить зависимим дальше своє триванє при правиці. А до відомости »Słowa Polsk-ого« мусило ще і се додати, що католицкі людовцї, ческа шляхта і молодочехи не зрадять анї полудневих Славян, анї Русинів. В переговорах, які нинї ведуть Чехи з правительством, піднято не лише постуляти ческого народу, але постуляти і других союзних з ними Славян.

Про сї справи були би ми не згадували, як би віденьскі репортери »Słowa Polsko-го« ложними вістями не наміряли розбити теперішну правицю.

Угодово-язикові переговори.

(×) Відомо вже нашим читателям, що нїмецка лївиця заявила охоту, засїсти із заступниками ческого народу до переговорів задля уладженя язикового спору в Чехах і згоджувала ся на те, щоби Яворский яко предсїдатель правиці покликав з нїмецкої сторони визначених 8 заступників, та щоби й Чехи вислали 8 своїх відпоручників. В четвер в полудне відбуло ся засїданє виконуючого видїлу правиці, на котрім др. Енґель рішучо заявив, що Чехи не можуть згодити ся на переговори лише між ними а Нїмцями, але що при тій нагоді мають бути взяті під обради язикові питаня всїх країв австрийских, чого домагали ся і Русини, Хорвати та Словенцї. Длятого домагав ся Енґель, щоби цїлий виконуючий видїл правиці, в котрім є заступлені всї народности приступив до таких переговорів. Нїмецка лївиця згодила ся на те і з свого боку визначила до сих переговорів союз предсїдателїв лївиці (Obmännerconferenz). Вечер о 7-ій годинї на запросини Яворского зібрали ся обі сторони в буджетовій салї на спільні наради. З правиці явили ся: Яворский, Білїньский, Дідушицкий, Пальфі, Метель, Енґель, Пацак, Странский, Барвіньский, Булят, Повше, Фукс, Катрайн, Трайінфельс, Діпавлї і Лупул — з лївиці: Бернрайтер, Штірґ, Лїхтенштайн, Люеґер, Функе, Перґельт, Ґрос, Кайзер, Кінк, Гофман-Велєнгоф, Швеґель, Гохенбурґер.

Предсїдателем вибрано Яворского, другим

17

ҐЕРГАРТ ГАУПТМАН.

Візник Геншель.

(Далї).

ГАННА.

Я нїчого не знаю. Відки можу знати, про що ви говорите!

ГЕНШЕЛЬ.

Ну пожди, я розкажу тобі всьо потім.

ЗІБЕНГАР.

Доброго здоровля, Геншель! до побаченя! Щастя на дорогу!

ГЕНШЕЛЬ.

Треба надіяти ся сього.

ЗІБЕНГАР.

Я не журю ся вами нї раз. Ви маєте все щасливу руку.

Відходить.

ГЕНШЕЛЬ.

На пса вроки, пане Зібенгар.

ГАННА.

Треба сплюнути тричі: Тьфу! тьфу! тьфу!

Хвиля мовчаня.

ГАННА.

Я не можу дати собі ради, ви є за добрий.

ГЕНШЕЛЬ.

Чому-ж то, га?

ГАННА.

Вас рабують люди, можна би сказати.

ГЕНШЕЛЬ.

Ти думаєш може, що він хотїв що може від мене?

ГАННА.

Ну, а що-ж иньшого? Повинен стидати ся жебрати у бідних людий.

ГЕНШЕЛЬ.

Ганно, ти сама тепер не знаєш, що говориш.

ГАННА.

О, таки знаю добре!

ГЕНШЕЛЬ.

Як-раз не знаєш і не можеш навіть знати. Але колись пізнїйше, зрозумієш се. — Тепер я піду наперед до пиварнї та поставлю собі гальбу пива; від вісьмох недїль буде се перший раз. А потім з'їмо разом обід, а по обідї — слухай-но лише! — поговоримо що-дещо із собою. Побачимо вже як то всьо уложить ся. — А може ти не маєш охоти?

ГАННА.

Та-ж кажете самі, що побачимо.

ГЕНШЕЛЬ.

Та я се іще раз кажу, спробуємо, як буде.

Виходить.

Хвиля мовчаня.

ГАННА

порає ся далї. Як втихли вже кроки Геншля, спинює ся нараз, втирає собі руки, ледви може запанувати над радісним зворушенєм, скидає запаску і и. та мимохіть вривають ся їй слова тріюмфу:

А тепер я вам покажу! Майте гадку!

ТРЕТІЙ АКТ.

Покій той сам, що в обох попередних актах. Вечір під конець падолиста; в печі горить вогонь, на столї стоїть сьвітло. Середні двері зачинені. З горішнього поверху хати залїтають глухі звуки музики.

Функого. Бернрайтер (з вірноконст. більшости німецкої) вказав на конечність полагоди язикового спору і привернене правильної роботи парляментарної і потребу щирого обговореня справи. Так само з ческої великої власности Пальфі заявив охоту до примиреня в інтересї держави і всїх народів. Люеґер указував передовсїм на потребу усуненя обструкциї і полагоду державних предложень в палатї. В довшій промові, котра зробила велике вражінє, виложив Енґель полїтичне положенє ческого народу і дороги, які можуть довести до помиреня і полагоди язикового питаня не лише в Чехах і Моравії, але й в усїх краях австрийских. По промові Перґельта, котрий висловив погляди ческих Нїмцїв, опираючи ся на відомій зеленосьвятній проґрамі, забрав голос Пацак і подав головні услівя, які мусять бути тепер переведені, щоби уможливити полагоду парляментарних справ перед новим роком, а тим промостило-б ся доперва дорогу до великої і трудної роботи, до уложеня основ язикового закона.

Наради признано довірочними і відрочено о год. 9½ вечером, а слїдуюче засїданє назначено на суботу 10-ту год. перед полуднем. Серед розправи висловлено гадку, що коли прийде до якогось порозуміня і можна буде засїсти до укладу язикового закона, тодї буде можна творити підкомітети після країв і народів, покликувати сьвідомих справ дорадників і з поза парляменту і т. п. Настрій вчерашних нарад був вельми поважний, овіяний притім теплотою і охотою помиреня.

Важність і теперішний стан Товариства св. Петра для запомоги убогих руских церков.

(Справозданє по поводу Загального Зібраня членів Товариства).

Хто з нас не знає, що церков руска є заборолом не тілько віри, но і народности рускої? Фактом є також, що громади наші так дуже нинї з'убожіли, що не в силї суть будовати нових церков, і де заходить потреба такої будови, готові перейти навіть на иньший обряд, коби лише позбути ся тяжкого конкуренцийного тягару. В будучности могуть для наших церков настати єще гірші часи...

Щоби тому запобічи, завязалось з кінцем р. 1896 за ініциятивою таких ревнителїв, як о. декан Танчаковский, о. Джулиньский і иньші Товариство для запомоги убогих р. церквов імени св. Петра. Но се Товариство, помимо своєї найбільшої важности для нашої жизни церковної і народної, не мало якось поводженя. На першім загальнім зібраню вибрано предсїдателем пок. о. Тороньского, 10 видїлових і 5 заступників, з котрих декотрі і до нинї не суть ще членами Товариства; а комітету надзираючого, якого домагає ся статут, зовсїм не вибрано. За тим лихом пішло зараз і друге ще більше. З початком року 1899 помер предсїдатель Товариства о. Тороньский, а що вибраний Видїл аж до єго смерти не уконституовав ся, то Товариство лишило ся без всякого орґану виконавчого.

Щоби спасти так важне Товариство від упадку поставив М. Ординиріят на підставі §. 9. статутів комітет з трех осіб, до котрого війшли: о. крил. Пюрко, яко предсїдатель, о. віцеректор Ярема, яко секретар, а о. преф. Яцковский, яко касиєр, а котрий мав задачу вести справи Товариства аж до часу, доки М. Ординаріят не скличе Загального Зібраня членів Товариства для вибору нового видїлу. На внесенє сего комітету скликав в кінци М. Ординарият і Загальне Зібранє членів, на котрім подасть ся перед всїм справозданє о теперішнім станї Товариства.

Стан той представляє ся так:

Члени	Епархиї Львівскої	Перемиской	Станиславівскої	Разом
Церкви	72	15	4	91
Сьвященики	24	7	1	32
Сьвітскі	1	1	—	2
Разом	97	23	5	125
Усопші	3	—	—	3
Разом всего	94	23	5	122

Стан Товариства що-до членів представляє ся проте досить скромно. Так само скромно представляє ся і стан каси. Товариство числить більше як 500 зр. готівки. Крім сего виносить запис пок. Кардинала 1000 зр., котрий однак доси не виданий єще з судового депозиту. Таку саму суму виносять і датки, що до каси М. Консисториї на ту саму цїль вплинули.

(Конець буде).

З Державної Ради.

На вчерашнім засїданю парляменту відкинено наглість внесеня п. Кубіка в справі удержавленя польскої ґімназиї в Цєшинї, так, що внесенє буде трактоване реґуляміново.

Порядок засїданя був такий: На вступі відчитано два внесеня Шенерянина, пос. Кітля. Одно з них жадає, щоби нїмецку мову узнано мовою, в якій лише можуть відбувати ся розправи в парляментї; друге домагає ся, щоби лише в нїмецкій мові писані інтерпеляциї і внесеня приймати до стеноґрафічного протоколу.

Пос. Сьвєжий, ґенеральний бесїдник за внесенєм в справі удержавленя польскої ґімназиї полємізує з виводами бесїдників Нїмцїв, говорить про нетолєранцию Нїмцїв, жалує ся на шкільництво на Шлеску, на автономію громад, на краєвий видїл, що ґерманїзує людність, на брак славяньских шкіл на Шлеску. Сли до ґімназиї в Цєшинї ходять ученики з Галичини, то лише для того, що їм близше, як до галицких міст, де є ґімназиї. Поляки і Чехи жиють на Шлеску мирно. Ґімназия в Цєшинї заложена не для борби, лише для культури. Поляки мусять добивати ся, щоби їх молодїж учила ся в рідній мові. (Оплески на правицї).

Ґенеральний бесїдник contra п. Геґер заявляє, що Нїмцї будуть голосувати против наглости внесеня, що має цїль виключно обструкцийну.

Наступив ряд фактичних спростовань. Яворский протестує против слів Демля, вложених єму в уста, котрих він нїколи не сказав. Бесїдник займав ся ґімназиєю в Цєшинї і з вдячностию підносить, що правительство узнаючи справедливість сего жаданя, удїлило єму субвенциї. Сойм шлеский субвенціонує ґімназию нїмецку у Фридку, а для польскої в Цєшинї субвенциї відмовив. Ухвала шлеского сойму, подиктована ненавистию, є для польских мешканцїв Шлеска понижаючою.

Пос. Стояловский каже, що внесенє Кубіка поставлене не в цїлях обструкцийних, але длятого, що польскі збори, відбуті дня 15. вересня в Цєшинї сего домагали ся. Дальше відпирає заміти, немов би »Macierz polska«, що удержує сю ґімназию находила ся в злих відносинах. Хоче доказати се цифрами, але Нїмцї кричать: »Досить вже! скінчити!«, а віцепрезидент Лупул взиває бесїдника, щоби не виступав за границї спростованя. Коли Стояловский заявив що мусить виступити в обороні учителїв польскої ґімназиї в Цєшинї, Нїмцї кличуть: »Они будуть соромити ся вашої оборони!« Стояловский полємізує з Менґером, говорить дальше по польски, а вкінци сїдає серед іронїчних окликів Нїмнїв.

Пос. Стапіньский каже, що шляхти не належить ідентифікувати з польским народом. Шляхта відмовляє будови шкіл польскому людови. Галицкі посли, селяни домагають ся безнастанно будови шкіл народних і просять навіть, щоби їх в тій цїли оподатковано, однак шляхта не хоче сего. По многих иньших спростованях приступлено до голосованя, при котрім наглість внесеня відкинено. В часї бесїди Стапіньского прийшло до маленького скандалу. Пос. Чеч став в обороні шляхти, а коли пос. Стапіньский почав відчитувати уступи з річи Чеча, сей кликнув: »Не фалшуйте бесїди!« На се відповів Стапіньский, що брат Чеча з Велички (Брат Чеча був президентом каси в Величцї. Він доніс прокураториї про злодїйства в касї, в наслїдок чого директорів увязнено). не має права говорити про фалшованя! Чеч назвав за се Стапіньского »ординарним чоловіком«.

З огляду, що пос. Янда, автор внесеня в справі відкликаня жандармериї з Чех і Морави, не явив ся, приступлено до першого читаня буджетотої провізориї. Факт, що Янда не прибув, уважають полїтичним кроком і манїфестациєю, що Чехи хотять на разї відступити від острійшої обструкциї.

Шенерянин, Фохлєр, заявив, що єго сторонництво буде голосувати против буджету. Правительству нема доси защо давати вотум довіря. Оно ще нїчого для Нїмцїв не зробило. Коли антисеміт Маєр кликнув до Фохлєра: Ви, пане, єсьте полїтичним злодїєм!«, сей відповів єму: »Менї рівнодушно, що Ви говорите. Пес бреше, вітер несе!«

— — —

Вчера приняв цїсар о год. 12. делєґацию угорску, а о 1. год. делєґацию австрийску. Ґр. Шапарі президент угорскої делєґациї висказав глубокий жаль за цїсаревою Елисаветою і зложив поклін цїсареви від угорского народа. Цїсар відповів, престольною мовою, яку подамо в цїлости в найблизшім числї. Президент австрийскої делєґациї промовив до цїсаря дужа сердечними словами, згадав про смерть цїсаревої, про становище Австриї, про справедливість Монарха, а закінчив окликом в честь цїсаря. Опісля бідбув монарха sercle. Дуже довго розмовляв цїсар з Яворским. До послів Функого, Катрайна і Ебенгоха сказав, що надїє ся порозуміня Нїмцїв з Чехами. З пос. Крамаржом говорив про полїтичну ситуацию. Крамарж заявив, що в Чехах велике роз'ярене; посли не є в силї успокоїти бурі. Чехи готові до переговорів з Нїмцями, але угода є річию будучности. До теперішного правительства Чехи не мають довіря. Странского питав цїсар, чи він належить до угодової комісиї, а коли сей потвердив, цїсар сказав: »Nun heisst es klug, resonable und staatsmännisch sein«. На се замітив Странский:» Зробимо, що будемо могли, але думаємо, що порішенє справи лежить в руках Вашого Величества«. — »Як се розумієте?« — запитав цїсар. — »Так, що Ваше Величество потребують сказати лише одно слово Нїмцям, щоби в справі ческих постулятів »не заховували ся відпорно, а угода буде довершена«. — Я не отягаю ся, але ви повинні поступати як мужі стану!«

Дальше говорив цїсар з Кафтаном, що підніс тяжку кривду Чехів, з Ферянчічом, з Соколовским, Єнджейовичом, Поповским, Зачком, Дїдушицким і Охримовичем. Послїдного питав цїсар про ґімназиї з рускою викладовою мовою в Галичинї.

Новинки.

— Наших П. Т. Передплатників просимо о вирівнанє рахунків. Ми зневолені оплачувати все готівкою, тому не можемо на будуче нікому удїляти кредиту. Хто з наших передплатників не вирівнає в найблизшім часї залеглостий, тому перестанемо висилати часопись. Ми не думаємо деморалїзувати рускої Публики, що привикнувши до неточного плаченя за часописи, забажає опісля, щоби їй всї рускі видавництва присилано даром.

ГАННА

тепер Геншлева сидить при столї та вишиває; є вона охарена та загорнена в чистий, синїй перкаль, на шиї має червону хустину.

ГІЛЬДЕБРАНТ

коваль, малої, нервної постави, входить.

ГІЛЬДЕБРАНТ.

Добрий вечір, Геншлева! Де ваш чоловік?

ГЕНШЛЕВА.

Поїхав до Бресляв. Приведе три нові конї.

ГІЛЬДЕБРАНТ.

То він мабуть не приїде нинї, правда?

ГЕНШЛЕВА.

Не вернеть ся скорше, як в понедїлок.

ГІЛЬДЕБРАНТ.

Нинї маємо лише суботу. Я привіз назад драбинястий віз. Стоїть під хатою. Треба було дати всї чотири обручі нові. А Гавфе де?

ГЕНШЛЕВА.

Та-ж його вже нема давно у нас!

ГІЛЬДЕБРАНТ.

Що-ж я знов плету до чорта! Хотїв спитати ся про нового парубка. Де-ж він є?

ГЕНШЛЕВА.

Поїхав також до Бресляв.

(Далї буде.)

— **З Відня (з парляментарної ґалєриї)** пишуть нам: Парлямент віденьский, розправляючи 30. падолиста над наглим внесенєм Кубіка — про удержавленє польскої ґімназиї в Цєшині — подобав зовсім на галицкий сойм, в хвилях, коли в соймі розправляно над потребою заснованя якої-небудь рускої ґімназиї. Бесідники польскі переняли ролю бесідників руских в соймі галицкім. Они доказували статистичними датами, що 18.000 Поляків на Шлеску не має ні одної середної школи, коли Німці, становлячи 48% населеня, посідають аж 6 німецких ґімназий. Польскі речники називали сю систему на шкільнім поли в Шлеску канібалізмом німецким. Они правили, що нарід кождий має неоспориме право в рідній мові побирати науку; що теперішня шкільна система на Шлеску є централїстично-німецка, що Німці ґерманїзують Поляків і Чехів і т. д. А німецкі речники, як Демель, Тірк, та Менґер обняли при тій дискусиї ролю всяких Торосевичів і других завзятущих польских соймових послів. Так, приміром, казав Демель (посадник Опави), що він не знає польского народа на Шлеску, а лише »шлеску людність« так званих »Wasserpolacken«, що ся людність зовсім не бажає польских шкіл, що школа є на те, аби »Шлезаків« через німецкий язик винести на висшу ступінь культури, що польскість несуть Галичани лише штучно на Шлеск, що се є пропаґанда, шкідна внутрішному спокоєви краю і т. д. Демель згадав про ті добрі часи, коли Німец і »Шлезак« засїдали на одній лавці в німецкій школї і оба чули ся щасливі. Польска ґімназия в Цєшині витворить роздор національний на Шлеску, засїє незгоду, обнизить культуру. Сю пошесть треба усунути і т. д. Подібно промовляв Тірк, додавши, що польскі урядники на Шлеску неужиточні, бо не вміють ні читати, ні писати. Вкінци Менґер розширив свій апетит і на Галичину, заявивши, що галицкий люд чув ся лише тоді щасливим, коли краєм управляли урядники-Німці. Нині культура в Галичині упала через польскі школи і т. д. Я подумав собі, слухаючи тих виводів: Таж таке саме правив нам нераз і Торосевич і єго численні товариші, кажучи, що они не знають руского народа, що се винайденє Стадіона, що давнїйше не було національної ріжниці між галицкою шкільною молодїжю, що рускі ґімназиї витворять сепаратизм національний, що рускість — се пропаґанда московска і т. д.

— **Людовий вечір.** В неділю дня 3. грудня 1899 відбуде ся у Львові в салї Робітничого Дому в пасажу Гавсмана Людовий вечір. Проґрама: I. »В Гірничій Дуброві«, сценїчна картина з житя страйкуючих робітників в 1 актї Ґ. Запольскої. II. а) М. Лисенко: »Ой пущу я коничeнька«, мужеский хор; б) Іван Франко: »Каменярі«, декламация; в) М. Лисенко: »Ой у полї три керниченьки«, мужеский хор. — Цїни місць: Крісло 25 кр., вступ на салю 10 кр. (Початок точно о 7 годинї вечером).

— **Вибір президента Львова**, дра Малаховского вже затвердив цїсар. Другий віцепрезидент міста, Шаєр зрезиґнував зі свого становиска. Причина резиґнациї доси не звістна.

— **Справа поручника Стумпфа**. Приговор, виданий перед роком на поручника 11. полку піонєрів в Перемишли, Стумпфа, за убитє лихваря Гопфінґера, став правосильним Мимо великих заходів приятелїв Стумпфа, єго не удало ся амнестувати. Стумпфа засуджено на два роки кріпости і деґрадацию. Єго вивезено до кріпости Мелєрсдорф в Низшій Австриї.

— **Ґрафа Воляньского**, обжалованого о обман, станиславівский суд на підставі користних зізнань сьвідків, увільнив від вини і кари.

— **Страшна пожежа** ширила ся перед кількома днями у Філядельфії. Зняла ся она від електричної іскри, а шкоду обчислюють на три мілїони долярів.

— **Небезпечна операция**. Професор Ґустав Пізенте підняв ся в Перуґії дуже небезпечної операциї. Небезпека грозила більше операторови ніж пацієнтці, якою була молода львиця. Зьвірину захльорфоормовано і привязано до стола, однак в часї операциї прокинуло ся оно і було готове кинути ся на тих, що окружали стіл. На щастє повело ся приспати львицю знова і аж тоді знято катаракту, що удала ся в повній мірі.

— **Ліцитация на поцїлуї**. В льондоньскім театрі »Palace« відбув ся в тих днях музичний поранок, з якого дохід призначено на побільшенє фонду для вдів і сиріт по жовнїрах, що полягли в полудневій Африцї. Одною з точок програми була ліцитация... на поцїлуї. »Поцїлуй міс Мабель Ліви«, читаємо в однім дневнику, »куплено за 5 фунтів штерлїнґів (60 зр.); за иньший заплачено чотири фунти штерлїнґів«. Найшла ся також дама, що за приємність поцїлованя аранжера музичного поранка заплатила 5 фунтів штерлїнґів.

— **Новий міст на Ніяґарі**. Поміж водопадом Ніяґари і озером Онтаріо, Сполучені Держави лучать ся з Канадою трема металевими мостами, з котрих два належать до ужитку зелїзниці, а третий, що-йно збудований, до ужитку публики. Revue technique подає про него такі подробиці: »Новий міст є положений безпосередно над самим водопадом, єго осередний лук має найбільший, доси осягнений обєм (256·10 метр.), віядукт з сторони канадийскої 64 метр., а зі сторони Сполучених Держав 57·90 м. Міст зроблений з зелїза. Він важить 2032 тон зелїза, крім 251 тон, спотребованих до заанкрованя. Уставленє моста тревало з перервами несповна рік.

— **Оборот тоталїзатора** в минулім сезонї перегонів у Москві числив 7,450.000 карбованців. Перегонових днів було 54, а московске товариство кінних перегонів дістало з того жерела чистого доходу 745.000 карбованців. Казочні сї числа сьвідчать про пристрасть до гри і богацтва мешканців Москви, а особливо купецького стану.

— **Потїшна пригода.** Київскі дневники пишуть: До кавалєрскої комнати п. Х. в Київі закрав ся злодій У., в часї, коли властителя не було в дома, але не застав в комнатї нїчого більше крім нозого убраня в комплєтї, від сорочки до жакета, від шапки до чобіт А що У. мав на собі стару і подерту одежу, рішив переодїти ся на місци, щоби в сей спосіб не збудити підозріня сторожа при виходї через браму. Тому розібрав ся, але не успів ще вложити на себе першої складової части нової одїжи, як почув, що хтось вітворяє двері. Зі страху укрив ся він під ліжком. Лежав там кілька мінут, доки не почув, що з комнати хтось вийшов і замкнув двері на ключ. Тогдї виліз з під ліжка, однак в великім перераженю побачив, що в комнатї нема нїякої одежи, бо чоловік, що вийшов перед хвилею, був також злодієм, що не перебирав ся, але забрав все, що найшов під рукою, а поміж тим нову і стару одїж, не лишаючи навіть сорочки. Зажурений злодій сїв нагий на ліжку, не знаючи, що з собою почати. Виведено єго небавом з сего клопоту, бо надійшов властитель мешканя, а заставши в нїм непрошеного гостя, візвав поліцию.

— **Сталеві звони**. В Німеччинї виробляють великі сталеві звони, дуже тревалі, з гарним звуком і дешеві. Недавно вилито звін, що важить 17.634 клґ. за цїну 23.200 фр. Сталеві звони мають майже таку саму форму і є такі великі як бронзові, яких уживано досї звичайно. Їх прикмети є ті самі, лише цїна богато меньша.

— **Верстви бурштину** віднайдено принагідно в останнїх часах, як пишуть з Мемля, при перекопуваню глубокої фоси в майнах ґр. Тишкевича в Курляндиї під прускою границею. Дотеперішні вступні розслїди, ведені під проводом властителя і єго урядників виказали, що під $1^1/_2$-метровою верствою піску і торфу находить ся знана голуба бурштинова земля, в якій є богато куснів бурштину ріжної величини. Видобуто куснї вартости 20 карбованців, що позваляє надїяти ся, що небаром станутъ там великі копальнї.

— **Переписка адмінїстрациї і редакциї**. Хв. Ред. »Буковини« в Чернівцях. Відпечатано точно; нїчого не випущено. Ми нарочно порівнали скрипт. Витнїть оповістку, додайте, що треба, а ми напечатаємо ще кілька разів.

— **З наукового Товариства ім. Шевченка**. Наукова читальня при бібліотецї Товариства отворена що дня від год. 2—6 по полудни і в тім часї може кождий з неї користати. До дому випозичають ся книжки лише за кавциєю. — Канцелярия Товариства отворена від год. 9—1 рано і він 3—6 по полудни. В неділї і сьвята льокаль Товариства зачинений. Адреса: Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

Химери.

(Далї.)

Він утїкає з хати, щоб не чути своєї муки, не бачити маминої печалї. Біжить нїби десь далеко, шукає собі пустки і покутує там свою провину. А далї знов зриваєть ся і біжить над воду, на місце колишнїх сходин. Шумять верболози, як гнули ся з вітром вчора та не скрипить журавель при керници... Нема її... не виходить дївчина по воду. По нахмареному небі сунуть ся оловяні хмари і день божий смутить ся — сумує...

Понад його головою звивають ся дрібні ластівки і, здаєть ся, над самим вухом видзвонюють свою »похоронну« пісню, ховають до труни погоду веселого лїта... »Фіть, фіть!«

»Не випогодить ся!«

Вчорашнє сонце забарило ся десь в далекій дорозї і сьвітить другим людям у кращій країнї...

Підпер Іван голову на руки і сидячи над водою повів довкола очима... Боже — як сумно.

»Фіть-фіть... Не прояснить ся!«

»Нї-нї — нїколи«...

Поранена його душа накипає болем щоразто дужше. Та він не плаче, тільки вєть ся і зубами скрегоче і грішними думками хулить боже імя... А далї серце тане і він починає плакати. Біля нього його »інтелїґентна« собака сумно дивить ся йому в очи і виє, розуміючи біль свого пана... Іван підводить заплакані очи і гладить собаку по голові. Німина скавулить і ласить ся до нього, хоче його потїшити.

— Бідна собачка! — каже Іван і гладкає свого любимця.

І псови аж очи сьвітять ся з радости, що пан »перестав« смутити ся та заговорив до нього.

Людина наче студиює собачу натуру... Він сам бажав би собі в сїй хвили бути скотиною, щоби крім зглядного болю або голоду не чути в собі »иньших« нервів, не відчувати душевного розстрою...

...А на дворі смеркає... Сїрі хмари збирають ся саме йому над головою й нависли, як купа чорного диму.. Вітрець надстає і залягає землю надзвичайна тишина...

...Дрібні каплї дощу плюскають по рівному плесї води — нїби сльози... А далї дощ пускаєть ся дужший, шелестить листєм верболозів і нїби грає пісню-колисанку до тихого сну...

Іванови бажаєть ся... сну, або иньшого житя, щастя або нещастя, сну... твердого сну...

Тільки він не може вмерти. Його добра думка лїтає там... біля ліжка хорої матери... будить її, намагаєть ся отворити її стиснені уста...

І тая думка будить Івана з його нїмої байдужности...

— Чим властиво гризеть ся моя мати? Чи лиш химерами молодого серця, котрі вона сама зове дурницями? Чи її недуга — се модні »спазми« забобонної аристократки?... а може...

І в Івановій души будить ся вперве підозрінє супроти матери, котру він так само любив, як вірив досї в її сьвяту материнську любов...

Видивив ся вперед себе, якби хотїв розвязати нову загадку, а далї підвів ся з мокрого сїдала на траві і згорбившись поплїв ся до дому...

— — — — — — — — — — — —

Червоне сьвітло лямпадки перед образом Божої Матери обливає грубими промінями хатну обстанову і блїде, аж зелене лице хорої жінки.

І мама говорить, якби крізь сон:

— Сину мій Іване... Я не знала долї у моїм житю, та тілько й мого щастя, що в тобі.

А далї рвуть ся її слова і вона плаче... Плаче Іван враз з нею.

(Далї буде).

Надіслане.

Антихрист

вже ходить по Галичинї і Буковинї. Він провадить з **Люципером** широку кореспонденцию, особливо дуже займає ся Русинами. Видавця вилапав оті **»Пекольні листи«** і друкує їх один по другому книжочками, котрих буде богато.

Перша книжочка **»Пекольних листів«** вже вийшла з друку

і коштує лише 25 кр. — а варта 25 зр.!!!

»ПЕКОЛЬНІ ЛИСТИ«

се щось так сьмішного, так цїкавого, а при тім так пожиточного, що хто не поспішить ся із замовленєм — буде жалувати встаючи і лягаючи!

— Чогось подібного руский край не бачив! —

Замовленя за готівку надсилати просто до видавця **»Пекольних листів«** (Осипа Шпитко, Чернівцї, ул. Петровича ч. 2). Хто замовить за готівку 10 штук — дістане одинацяту **даром!** Хто-ж займе ся розпродажию сеї незвичайно інсересної книжочки — дістане значний опуст Отже спішіть ся замавляти **»Пекольні листи«**, а довідаєтесь, що **»АНТИХРИСТ«** думає про Вас, та про цїлу Русь.

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від І-го мая 1899.

(Приїзд і відїзд подане після часу середно-европейского).

Поїзд посп.	Поїзд особ.	до Львова — приходить о годині	
	6·10	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова	
	6·50	з Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно	
	7·10	з Зимної-води » » »	
	7·40	з Янова	
	7·55	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	
	7·44	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	
	8·05	» » на дв. головний	
	8·15	з Сокаля, Рави рускої	
1·30	9·00	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.	
	11·15	з Ярослава і Любачова	
1·50	11·55	з Іцкан, Чернівців і Станиславова	
	1·01	з Янова	
	1·40	зі Сколього, Стрия, а з Лавочного тільки від 7. вер. до 15. пад. включно	
2·20	5·15	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.	
2·35	5·40	» » » на дв. голов.	
	5·55	з Сокаля, Белзця і Любачова	
Ніч			
8·45	6·10	з Кракова (Відня) Самбора, Хирова	
	6·20	з Іцкан, Сучави	
		з Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30. вересня щоденно, а від 1. червня до 15. вересня тільки в неділї і сьвята	
	7·58	з Брухович від 7. мая до 30. червня і від 16. серпня до 10. вересня вкл. щоденно	
	8·15	з Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.	
	8·14	з Янова тільки від 1. черв. до 15. вер. вкл.	
	9·21	з Кракова (Відня, Берлина), Сянока, Пешту	
	9·55	з Чернівців, Іцкан (Букарешту), Сучави	
12·30	10·10	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.	
	10·08	» » » на дв. голов.	
	10·25	з Лавочного (Пешту) Хирова	
	10·30	зі Сколього, Калуша	
	12·10	з Підволочиск на дворець Підзамче	
	3·05	» на дворець головний	
	3·30	з Кракова (Відня), Самбора, Сянока	
2·16	6·00		

Поїзд посп.	Поїзд особ.	зі Львова — відходить о годині	
	6·20	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
1·55	6·15	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний	
2·08	6·30	» » » дв. Підзамче	
2·45	6·30	до Іцкан (Галацу, Ясс, Букарешту) Сучави	
8·30	8·45	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа	
	9·10	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 12. вер.)	
	9·25	до Янова	
	9·35	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.	
	9·53	» » » дв. гол.	
	10·10	до Белзця, Рави рускої, Сокаля і Любачова	
	12·50	до Янова від 1. липня до 15. вересня вкл. тільки в неділї і сьвята	
	2·15	до Брухович тільки від 1. липня до 10. вересня включно в неділї і сьвята	
	9·45	до Іцкан (Ясс, Букарешту)	
2·55	—	до Кракова (Відня) Хабівки ч. Ряшів	
	3·05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.	
	3·15	до Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.	
	3·20	до Зимної води тільки від 7. мая до 10. вер.	
	3·26	до Брухович » » » »	
	5·25	до Ярослава	
Ніч			
	6·21	до Іцкан, Радовець, Кімполюнґа, Сучави	
12·50	6·40	до Кракова (Відня) від 1. черв. до 15, вер.	
	6·50	до Янова від 1. чер. до 15. вер. т. в дні б.	
	7·00	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша	
	7·10	до Сокаля і Рави рускої	
	7·20	до Тернополя дворець головний	
	7·42	» дворець Підзамче	
	7·47	до Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900	
	8·35	» » » 1. до 31. мая і 16. до 30. ж. щод.	
	9·10	» » » 1. чер. до 30. жов. в нед. і сьв.	
2·36	10·40	до Іцкан (Ясс, Галацу), Сучави	
	10·50	до Кракова (Відня, Варшави), Сянока	
	11·10	до Підволочиск, Бродів дв. головний	
	11·32	» » дв. Підзамче	
	4·10	до Кракова (Відня, Берлина)	
	5.50	до Брухович від 7. мая до 10. вересня	

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.

Час середно-европейский різнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформацийне ц. к. зелїзниць держ. (Львів, ул. Красїцких ч. 5) уділяє пояснень в справахзе лїзничих, продає білєти всякого рода і розклади їзди.

2 зр. 50 кр.

коштує добре ходячий

НІКЛЬОВИЙ ГОДИННИК

з порушаючою ся всказівкою секундовою.

5 зр. Женевский ремонтоаровий

з золота Plaque є одиноким годинником, ґальванїчно позолоченим **14-каратним золотом** котрий кождий оцїнить на 50 зр. — В дїйсности коштує той годинник з відскакуючою покривкою, богатх ґравірованою з безуслівною ґваранциєю, тревалости і доброго ходу на 5 лїт. **Цїна 5 зр.**; з анкровим верком і 3 покривками **7 зр.**; правдиво срібний ремонтоаровий годинник **з 15 камінями**, 3 срібними і **богато ґравірованими срібними покривками**, узнаний за найлїпший **9 зр. 75 кр.** 14-каратний золотий дамский годинник **12 зр.**

Дуже модний і елеґантний ланцушок з золота Plaque для панів і пань **2 зр.**

1 зр. 95 кр.

БУДИЛЬНИК (Baby Wecker)

15 цм. високий, з нікльованою окривкою анкровим ходом з реґулятором, докладно ходячим.

з осьвітленим циферблятом **2 зр. 20 кр.**, з календарем **2 зр. 80 кр.** — зпорушаючими ся фіґурами, як: колишуча дївчина, швец, коваль, різник: **2 зр. 80 кр.**

Висилає за посліплатою. Єсли річ не подобаєсь, гроші звертає.

Богато ілюстрований цїнник

висилає по присилцї 5 кр. марки почтової.

UHREN-EXPORT

M. RUNDBAKIN, WIEN, IX|1.

Berggasse Nr. 3.

ЛЕВ ЛОПАТИНЬСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ

Драма з галицкого еміґрацийного руху в 4. актах.

Цїна книжки брошурованої 35 кр.

СВЕКРУХА

комедия в 3. актах з сїльского житя.

Цїна книжки брошурованої 30 кр.

БЕАТА і ГАЛЬШКА

історична траґедия в 5. актах — з другої половини XVI. віку.

Цїна книжки брошурованої 40 кр.

Конкурс на мужа

шутка в 5. актах з міского побуту.

Цїна книжки брошурованої 35 кр.

ЯБЛОЧНИКАР

комедия в І. акті опрацьована після німецкого.

Цїна книжки брошурованої 15 кр.

Сольо-терно

оповіданє з льотерийних пригод.

Цїна книжки 15 кр.

На почтову пересилку 5 кр.

У Львові набути можна в Ставропигійскій книгарнї.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНЄСТЕРЪ"

перше і одиноке руске Товариство асекурацийне, **припоручене** Всч. Духовеньству і всїм вірним Впреосв. Митроп. і Преосв. Еп. **Ординариятам** всїх **трех** епархій, обезпечає будинки, урядженє домашне, скот, господарскі знаряди, збіже в зернї і соломі, сїно в стогах і будинках **против шкід огневих.**

Стан фондів ґваранцийних з днем 31-го грудня 1898 виносить:

Фонд резервовий	96.775 зр.	05 кр.	206.880 зр. 57 кр.
Резерва премій	64.263 „	12 „	
Фонд основний	45.000 „	— „	
Резерва специяльна	842 „	40 „	

Тарифи »Днєстра« дуже умірковані, услівя обезпечень користні, а шкоди лїквідують ся безпроволочно. До кінця 1898 року виносили виплачені шкоди 527.790 зр. 67 кр. **Полїси »Днєстра« приймає Банк краєвий при пожичках гіпотечних.**

На житє можна обезпечатись **через »Днєстеръ« в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котре дає найкористнїйші услівя, представляє своїми фондами найбільшу ґваранцию і видає полїси і квіти в рускім язицї.

Товариство взаїмного кредиту »Днєстеръ«, стоваришенє з обмеженою порукою, уділяє **пожички** *за оплатою 5½% і 1% додатку на кошта адмінїстрацийні* за інтабуляциєю або порукою двох відповідних ручителїв, до сплати в ратах на 3 до 10 лїт і приймає вкладки до опроцентованя від **членів і третих осіб** по **4%**. Уділ членьский виносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і пожичку дістати може тільки член обезпечений в »Днєстрѣ«. Інформациї уділяє Дирекция листовно.

Зголошеня о уділенє аґенций в окрестностях **де нема близько аґентів »Днєстра«, приймає ся.**

Інформациї і посередництво до заключеня обезпечень житєвих в найкористнїйших комбінациях.

Пожички для членів Тов. взаїмн. обезп. і взаїмн. кред. »Днєстеръ на 5½% і 1% додатку на кошта адм.

Львів, ринок ч. 10. (дім »Просьвіти«).

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя і посередничить в закупнї:

Сьвітло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., IIа по 64 зр. за 100 кіл. loco фабрика.

Вино

в бочках о 135 лїтрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку loco місце продукциї.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. посилках почт. в цїнї по: зр. 9·20, 10·20, 10·70, 11·20, а специяльність по 12·20 франко **ВИНО** в 5 кіл. барилках по зр. 3·—, 3·70, 4·10, 4·90 франко. — Иньші товари по умірених цїнах. 78—?

Хто хоче заробити 400 марок місячно

певно, легко і без ризика?

Нехай шле свою адресу без марки під **V, 21,**

Annoncen Exped. **K. F. Wojtan** Leipzig-Lindenau.

Видає і відповідає за редакцию **Стефан Кульчицкий.**

З друкарнї В. А. Шийковского.